

Μουσείο Μπετόβεν Βόννη

ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

(LOGO) BEETHOVEN – HAUS BONN

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

Ο ΜΠΕΤΟΒΕΝ – ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η οικογένεια Μπετόβεν κατοικεί για ένα διάστημα στο κίτρινο οίκημα, το οποίο αποτελεί μέρος ενός συμπλέγματος κτηρίων, από τα οποία απαρτίζεται το σημερινό μουσείο (Beethoven - Haus). Ο Λούντβιχ βαν Μπέτοβεν γεννήθηκε εδώ το Δεκέμβριο του 1770. Το 1889, το Σωματείο Beethoven – Haus ίδρυσε σ' αυτό εδώ το κτήριο ένα μουσείο - μνημείο αφιερωμένο στο συνθέτη, στο οποίο φυλάσσεται σήμερα η μεγαλύτερη συλλογή για το Μπετόβεν παγκοσμίως. Στους εκθεσιακούς χώρους του εκτίθενται πάνω από 150 αυθεντικά αντικείμενα, παρτιτούρες κλπ από την εποχή που έζησε ο συνθέτης στη Βόννη, αλλά και στη Βιέννη. Στο ιστορικό άσπρο σπίτι στα δεξιά του μουσείου, στο οποίο έγινε η βάπτιση του Μπετόβεν, στεγάζεται από το 2004 το «Ψηφιακό Μουσείο». Μοντέρνα πολυμέσα παρουσίασης μεταφέρουν τον επισκέπτη σ' ένα συναρπαστικό ταξίδι στη ζωή και το έργο του συνθέτη (Στούντιο Ψηφιακής Συλλογής). Η μουσική εδώ, ερμηνεύεται με τη βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων και σκηνοθετείται για πρώτη φορά σε περιβάλλον εικονικής πραγματικότητας (Σκηνή Μουσικής Οπτικοποίησης).

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Ξεκινήστε την περιήγησή σας στο μουσείο με όποια σειρά επιθυμείτε, είτε:

- από **το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν** (μουσείο), κίτρινο κτήριο, είσοδος από την αυλή
- από το **Στούντιο Ψηφιακής Συλλογής** (Μπετόβεν και πολυμέσα), άσπρο κτήριο (ισόγειο), είσοδος από την αυλή με τα γλυπτά
- από τη **Σκηνή Μουσικής Οπτικοποίησης** (αίθουσα εικονικής πραγματικότητας). Οι ώρες προβολών είναι αναρτημένες στο ταμείο του μουσείου. Σημείο συνάντησης: το Στούντιο Ψηφιακής Συλλογής

Θα θέλαμε να σας επιστήσουμε την προσοχή και στα εξής:

- το μουσείο διαθέτει συσκευές ηχητικής ξενάγησης (σε πολλές γλώσσες και με πολλά ηχητικά παραδείγματα παιγμένα σε ιστορικά όργανα του μουσείου)
- λειτουργεί περιοδική έκθεση (συνήθως στην αίθουσα 7 του μουσείου, δες το ειδικό φυλλάδιο)
- το κατάστημα (με μία μεταξύ άλλων πολύ ιδιαίτερη σειρά ηχογραφημένων έργων του Μπετόβεν)

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

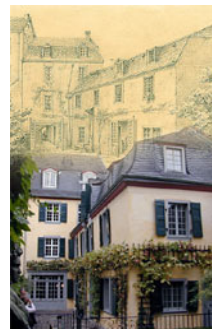
ΙΣΟΓΕΙΟ

Αίθουσα 1

Βρίσκεστε πια μέσα στο κτήριο, όπου γεννήθηκε ο Λούντβιχ βαν Μπετόβεν. Εάν αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε μία συσκευή ηχητικής ξενάγησης είστε στο σημείο από το οποίο θα την παραλάβετε. Το Μουσείο Μπετόβεν (Beethoven – Haus) αποτελείται από δύο κτήρια, τα οποία αρχικά δεν επικοινωνούσαν μεταξύ τους. Οι γονείς του Μπετόβεν κατοικούσαν από το γάμο τους και μετά (1767) στο πίσω οίκημα (από την πλευρά του κήπου), όπου και γεννήθηκε το Δεκέμβριο του 1770 ο Μπετόβεν. Η οικογένεια έμεινε σ' αυτό το σπίτι για λίγα χρόνια και στη συνέχεια μετακόμισε τουλάχιστον άλλες τρεις φορές. Το 19^ο αιώνα χρησιμοποιήθηκε το οίκημα στην μπροστινή πλευρά ως χώρος εστίασης. Όταν όμως δόθηκε προς πώληση το οικόπεδο μαζί με τα κτήριά του και ο κίνδυνος κατεδάφισής τους ήταν σχεδόν βέβαιος, δώδεκα ευαισθητοποιημένοι πολίτες της Βόννης ίδρυσαν το 1889 το Σωματείο Beethoven - Haus. Κατάφεραν έτσι να αγοράσουν την εν λόγω γη, να αναπαλαιώσουν τα κτήρια και να τα ένωσουν μεταξύ τους, ώστε να δημιουργηθεί ένας χώρος αφιερωμένος στη μνήμη του μεγάλου συνθέτη. Ακόμα και μέχρι

σήμερα η λειτουργία του μουσείου υποστηρίζεται από το Σωματείο Beethoven - Haus, το οποίο διαθέτει και τη μεγαλύτερη συλλογή σχετικά με τον Μπετόβεν παγκοσμίως. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο μπορούν στο χώρο αυτό να τεκμηριωθούν με τον καλύτερο τρόπο, τόσο η ζωή όσο και το έργο του συνθέτη. Το χρονολόγιο παρουσιάζει συνοπτικά τους

σημαντικότερους σταθμούς της ζωής, αλλά και της καλλιτεχνικής δημιουργίας του Μπετόβεν. Επίσης στο σημείο αυτό βρίσκεται το γενεαλογικό δέντρο[1] της οικογένειας βαν Μπετόβεν καθώς και χάρτες της Βόννης και της Βιέννης [2]. Στο χάρτη της Βόννης είναι σημειωμένες και οι άλλες κατοικίες του συνθέτη. Το σπίτι όπου γεννήθηκε είναι το μοναδικό, το οποίο έχει διασωθεί.

1^{ος} ΟΡΟΦΟΣ

Ο ΜΠΕΤΟΒΕΝ ΣΤΗ ΒΟΝΝΗ

Αίθουσα 2

Ο παππούς του Μπετόβεν, Λούντβιχ ο πρεσβύτερος (1712-1773) [3], έχαιρε μεγάλης εκτίμησης ως αυλικός αρχιμουσικός στην υπηρεσία του Δούκα της Κολωνίας. Στον πίνακα «Χορός στη Βόννη» (1754)[4] απεικονίζεται η αυλική ορχήστρα, η οποία παίζει στο θέατρο του παλατιού (σημερινό Πανεπιστήμιο) στο χορό των μεταμφιεσμένων. Στο προσκήνιο διακρίνεται ο Δούκας Clemens August. Οι επίγονοί του, Δούκας Μαξιμιλιανός Φρειδερίκος [5] και Μαξιμιλιανός Φραγκίσκος [6] (νεότερος γιός της Αυτοκράτειρας Μαρίας Θηρεσίας και Δούκας της Κολωνίας από το 1784 έως το 1794) ήταν οι πρώτοι «εργοδότες» του Μπετόβεν. Η ατμόσφαιρα που κυριαρχούσε στην Αυλή την εποχή εκείνη ήταν φιλελεύθερη, εδραιωμένη στο πνεύμα και στις ιδέες του Διαφωτισμού. Ο Λούντβιχ βαν Μπετόβεν συμμετείχε στην αυλική ορχήστρα ήδη από το 1782, μόλις δωδεκαετής δηλαδή, ως αναπληρωματικός και από το 1784 ως σταθερός οργανίστας, ενώ αργότερα έπαιζε βιόλα και πιάνο υποκαθιστώντας την ορχήστρα. Με αυτόν τον τρόπο ήταν σε θέση να συνδράμει οικονομικά την οικογένειά του, της οποίας τη συντήρηση επωμίστηκε εξ ολοκλήρου μετά το θάνατο της μητέρας του (1787).

Ο Ιωάννης βαν Μπετόβεν προσπάθησε να προωθήσει το γιο του στο μουσικό κοινό σαν παιδί θαύμα (κάτι αντίστοιχο με το Μότσαρτ). Απόδειξη αυτού του γεγονότος αποτελεί η

ανακοίνωση (Avertissement) [7] του κοντσέρτου στις 26 Μαρτίου 1778 στην Κολωνία. Ο πατέρας του δηλώνει εσκεμμένα μικρότερη ηλικία για το γιο του, προφανώς για να δημιουργήσει μεγαλύτερες εντυπώσεις. Το 1782 εκδόθηκε η πρώτη σύνθεση του Μπετόβεν [8] (9 Παραλλαγές για πιάνο σ' ένα εμβατήριο του Dressler) με την ενθάρρυνση του σημαντικότερου δασκάλου του στη Βόννη, του οργανίστα της Αυλής, αρχιμουσικού και συνθέτη Christian Gottlob Neefe (1784 -1798) [9].

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

Αίθουσα 3

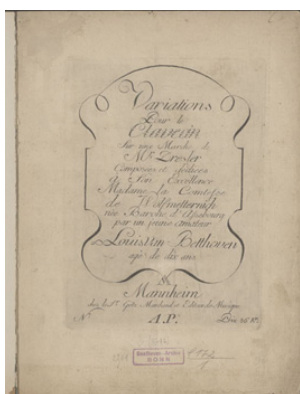
Στη βιτρίνα βρίσκεται η βιόλα, την οποία χρησιμοποίησε ο Μπετόβεν ενόσω συμμετείχε στην αυλική ορχήστρα της Βόννης [10] (πιθανόν κατασκευασμένη από τον Sebastian Dalinger γύρω στα 1780 στη Βιέννη). Στους τοίχους κρέμονται οι σκιαγραφίες σημαντικών συνθετών [11] του 18^{ου} αιώνα, των οποίων το έργο επηρέασε καθοριστικά το νεαρό Μπετόβεν. Το παλάτι «Augustusburg» [12] στο Brühl, η μόνιμη αλλά και η θερινή[13] κατοικία του Δούκα στη Βόννη, ήταν τα τρία σημαντικότερα σημεία καλλιτεχνικής δράσης της αυλικής ορχήστρας.

Αίθουσα 4

Το κεντρικό θέμα της αίθουσας αυτής είναι οι νεανικοί φίλοι του Μπετόβεν. Η μεσαία σκιαγραφία είναι το πρώτο πορτρέτο [14] του τότε δεκαεξάχρονου Μπετόβεν. Οι σκιαγραφίες δεξιά και αριστερά [15] απεικονίζουν την οικογένεια von Breuning, η οποία έπαιξε μεγάλο ρόλο στη ζωή του συνθέτη. Ήταν φιλικά συνδεδεμένος με τα παιδιά της οικογένειας, ενώ παράλληλα τους παρέδιδε μαθήματα πιάνου. Στη μητέρα τους, Helene von Breuning[16], οφείλει ο Μπετόβεν μητρικές συμβουλές και πνευματική καλλιέργεια, που είχε στερηθεί μετά το θάνατο της δικής του μητέρας (1787). Απόδειξη της ισόβιας φιλίας του συνθέτη με την Eleonore von Breuning αποτελούν οι ευχετήριες κάρτες τους [17] (βιτρίνα). Επίσης, και ο μετέπειτα σύζυγος της Eleonore, ο γιατρός Franz Gerhard Wegeler (1765-1848) [18] ήταν φίλος από τα νεανικά του χρόνια. Ήταν αυτός, ο οποίος εξέδωσε το 1838 την πρώτη αυθεντική βιογραφία [19] του συνθέτη.

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

Αίθουσα 5 (μπροστινό οίκημα)

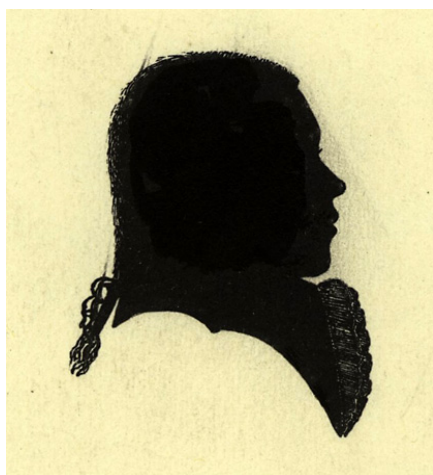

Ο Μπετόβεν έπαιζε από την ηλικία των δέκα ετών σε σταθερή βάση σ' αυτό το επιτραπέζιο εκκλησιαστικό όργανο [20] στην εκκλησία των Μινοριτών (σήμερα εκκλησία του Αγ. Ρεμιγίου). Το όργανο αυτό καταστράφηκε στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το πληκτρολόγιο του όμως είχε αφαιρεθεί το 1904 με αφορμή την ανακατασκευή του οργάνου και παραδοθεί στο Μουσείο Μπετόβεν. Δεξιά και αριστερά είναι τοποθετημένες δύο ελαιογραφίες του Francois Rousseau στις οποίες απεικονίζονται

σκηνές της Αυλής. Στη βιτρίνα βρίσκεται η πρώτη έκδοση από τις τρεις πρώτες σονάτες για πιάνο του Μπετόβεν, τις οποίες ο δωδεκάχρονος τότε συνθέτης αφιέρωσε στο Δούκα της Κολωνίας.

Ο Μπετόβεν εγκατέλειψε τη Βόννη το 1792 για να σπουδάσει σύνθεση στη Βιέννη κοντά στον Joseph Haydn [22]. Μετά το πέρας της μαθητείας του θα επέστρεφε στη Βόννη ως αυλικός αρχιμουσικός. Η γαλλική όμως εισβολή το 1794 κατέλειψε το Δουκάτο της Βόννης κι έτσι ο Μπετόβεν παρέμεινε μόνιμα στη Βιέννη. Δεν επέστρεψε ποτέ στη γενέτειρά του, τη Βόννη. Το αποχαιρετιστήριο δώρο των φίλων του πριν την αναχώρησή του ήταν ένα λεύκωμα [23], στο οποίο είχαν γράψει τις ευχές τους για το καλό ταξίδι. Είναι ανοιγμένο στην περίφημη πια εγγραφή του Ferdinand Graf Waldstein: «...με την ανένα εργατικότητα σας θα παραλάβετε το πνεύμα του Μότσαρτ από τα χέρια του Haydn». Ο Μπετόβεν του αφιέρωσε αργότερα τη σονάτα για πιάνο έργο 53, γνωστή με την ονομασία «Waldstein».

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

Ο ΜΠΕΤΟΒΕΝ ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ

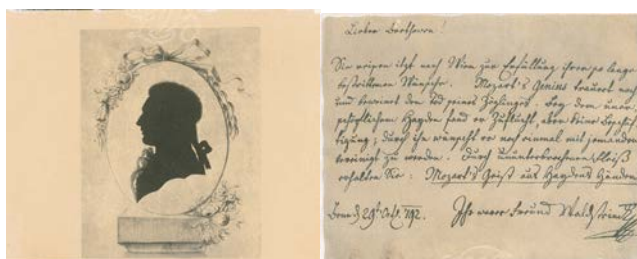
Αίθουσα 6

Τα πορτρέτα στον τοίχο απεικονίζουν τους δασκάλους του Μπετόβεν στη Βιέννη: Joseph Haydn (1792-1794), Johann Georg Albrechtsberger (1794-95) και Antonio Salieri (1801-02).

Αίθουσα 7

Στο χώρο αυτό πραγματοποιούνται οι περιοδικές εκθέσεις με συγκεκριμένη πάντα θεματική, η οποία φωτίζει κάθε φορά και από μία άλλη οπτική γωνία τη ζωή και το έργο του Μπετόβεν (δες το σχετικό κατάλογο ή το φυλλάδιο μέσα στο σύντομο οδηγό). Κάποια μεμονωμένα εκθέματα από τις περιοδικές αυτές εκθέσεις έχουν ενσωματωθεί στη μόνιμη έκθεση του μουσείου (ξεχωρίζουν από τις γκρι λεζάντες). Σε μόνιμη βάση, μπορεί κανείς να δει το πορτρέτο του Μπετόβεν, φιλοτεχνημένο από τον Willibrord Joseph Mähler (1815) [25] και μία πολύτιμη συλλογή ιστορικών πνευστών οργάνων (Συλλογή Zimmermann) [26].

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

2^{ος} ΟΡΟΦΟΣ

Αίθουσα 8

Στην αίθουσα αυτή ξεναγείται ο επισκέπτης στην περίοδο παραμονής του Μπετόβεν στη Βιέννη. Η προτομή του Μπετόβεν [27] του βιεννέζου γλύπτη Franz Klein (1779-1840) αποτελεί ιδιαίτερως πιστή απόδοση της μορφής του, αφού φιλοτεγήθηκε με βάση εκμαγείο, το οποίο κατασκεύασε ο γλύπτης, όσο ο συνθέτης ήταν εν ζωή (δες αίθουσα 11). Εκθέματα που σχετίζονται με τα προβλήματα ακοής του Μπετόβεν βρίσκονται στη βιτρίνα στον αριστερό τοίχο. Μόλις τριάντα ετών ο Μπετόβεν έγραφε στον φίλο του F.G. Wegeler για τη βαρικοΐα του και την απομόνωση, που βίωνε ως συνέπεια αυτής. Ένα χρόνο αργότερα

έγραψε τη διάσημη πλέον «Διαθήκη του Heiligenstadt» [28] με αποδέκτες του δύο αδελφούς του. Τα ακουστικά [29] που χρησιμοποιούσε, του παρείχαν περιορισμένες δυνατότητες βελτίωσης της ακοής του, έτσι ώστε από το 1818 να επικοινωνεί πλέον μόνο με τα λεγόμενα «τετράδια επικοινωνίας» [30]. Το 1817 ο Λονδρέζος κατασκευαστής πιάνων Thomas Broadwood δώρισε στον Μπετόβεν ένα πιάνο με ουρά [32].

Σ το μουσείο εκτίθεται ένα κατασκευαστικά ίδιο μοντέλο. Το τελευταίο όργανο, που χρησιμοποίησε ο Μπετόβεν, ήταν ένα πιάνο με ουρά [33] του διάσημου Βιεννέζου κατασκευαστή πιάνων Conrad Graf. Η διάταξη στο χώρο των δύο αυτών οργάνων αντιστοιχεί απόλυτα σ' αυτήν που είχαν στην τελευταία κατοικία του Μπετόβεν στη Βιέννη, το γνωστό και ως σπίτι «του μαυροντυμένου Ισπανού». Ηχογραφήσεις με τα δύο αυτά όργανα, καθώς και με τα έγχορδα [31], τα οποία δώρισε γύρω στα 1800 στον Μπετόβεν ο μαικήνας του Πρίγκιπας Carl Lichnowsky, μπορεί να βρει κανείς στο κατάστημα του μουσείου.

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

Πάνω από τα δύο πιάνο είναι τοποθετημένο ίσως το πιο γνωστό πορτρέτο του Μπετόβεν, φιλοτεχνημένο από τον Joseph Karl Stieler [34], στα 1820. Μετά το θάνατο του συνθέτη βρέθηκαν στο σπίτι του δύο πορτρέτα –μινιατούρες [35] καθώς και μία ερωτική επιστολή, η οποία απευθύνονταν στην «αθάνατη αγαπημένη». Μέχρι σήμερα στάθηκε αδύνατον να αποκαλυφθεί τόσο η ταυτότητα των δύο κυριών στα πορτρέτα όσο και η αποδέκτης της επιστολής. Η Gulletta Guicciardi [36] πιθανολογείται ότι συνδέθηκε ερωτικά για ένα διάστημα με το συνθέτη, ο οποίος της αφιέρωσε τη σονάτα για πιάνο σε ντο ελάσσονα έργο 27 αρ. 2, γνωστή με την ονομασία «Σονάτα του Σελινόφωτος». Στενές επίσης σχέσεις διατήρησε για σύντομα χρονικά διαστήματα και με τις Josephine και Therese Brunswik και την Antonie Brentano.

Αίθουσα 9

Η αίθουσα «Bodmer» φιλοξενεί ιδιαίτερα κομμάτια από την σημαντικότερη ιδιωτική συλλογή, την οποία κατείχε ο Ελβετός Hans Conrad Bodmer[37] και την οποία κληροδότησε το 1956 στο Σωματείο Beethoven - Haus. Στη Συλλογή αυτή ανήκουν μεταξύ άλλων πάρα πολλά χειρόγραφα του Μπετόβεν, το φορητό σεκρετέρ του συνθέτη [38] καθώς και το γραφείο του [40], το οποίο αγόρασε ο H.C.Bodmer από το γνωστό συγγραφέα Stefan Zweig.

Το τελευταίο γραπτό ντοκουμέντο του Μπετόβεν [39] αποτελεί μία προσθήκη στη διαθήκη του, την οποία έκανε μόλις τρεις μέρες πριν το θάνατό του, αφήνοντας όλη του την περιουσία στον ανηψιό του Καρλ. Η εικόνα του γραπτού αυτού φανερώνει σαφώς τα σημάδια της φυσικής πλέον κατάπτωσης του συνθέτη.

Το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπετόβεν

Στη όρθια βιτρίνα [41] μπορεί κανείς να δει μικρά καθημερινά αντικείμενα του Μπετόβεν, όπως επίσης και το «Credo» του.

Ο Μπετόβεν πέθανε στις 26 Μαρτίου 1827 στη Βιέννη στο σπίτι «του μαυροντυμένου Ισπανού». Ένα συνταρακτικό ντοκουμέντο εκείνης της μέρας αποτελεί η λιθογραφία του Josef Danhauser [42], η οποία αναπαριστά τον Μπετόβεν στο νεκρικό του κρεβάτι. Το πόσο διάσημος ήταν ο συνθέτης εν ζωή μαρτυρά η ακουαρέλλα του Franz Stöber, στην οποία απεικονίζεται η νεκρική πομπή της 29ης Μαρτίου 1827, την οποία ακολούθησαν 20.000 άνθρωποι.

Αίθουσα 10

Καθώς κατευθύνεται κανείς και πάλι προς το πίσω οίκημα βλέπει μία φωτογραφία στον αριστερό τοίχο, στην οποία φαίνεται το νεκρικό δωμάτιο του Μπετόβεν στο σπίτι «του μαυροντυμένου Ισπανού», το οποίο κατεδαφίστηκε το 1904 [44].

Αίθουσα 11

Το εκμαγείο του νεκρού Μπετόβεν [45] δημιουργήθηκε μόλις δώδεκα ώρες μετά το θάνατό του από τον Josef Danhauser. Κατά τη διάρκεια νεκροψίας και στην προσπάθεια να διαπιστωθεί η αιτία της κώφωσης του συνθέτη, ανοίχτηκε το κρανίο του. Το εκμαγείο [46], το οποίο κατασκεύασε ο Franz Klein, έγινε όταν ο Μπετόβεν ήταν 41 ετών.

Το δωμάτιο γέννησης του Μπετόβεν

Η καταχώριση της ημερομηνίας 17 Μαρτίου 1770 στο βιβλίο βαπτίσεων[47] της εκκλησίας του Αγ. Ρεμιγίου στη Βόννη είναι το μόνο σημείο αναφοράς που έχουμε για την ημερομηνία γέννησής του. Πιθανό λοιπόν να γεννήθηκε στις 16 ή 17 Μαρτίου του 1770 σ' αυτήν εδώ την ταπεινή σοφίτα.

ΙΣΟΓΕΙΟ

Αίθουσα 12

(παλιά, η κουζίνα της οικογένειας Μπετόβεν)

Σ' αυτή την αίθουσα είτε συνεχίζονται οι περιοδικές εκθέσεις της αίθουσας 7, είτε παρουσιάζονται τεκμήρια από την ιστορία του Σωματείου Beethoven - Haus. Στο χώρο που επικοινωνεί με την αίθουσα αυτή, βρίσκεται το ιστορικό πιάνο με ουρά Conrad Graf (1824) [48] στο οποίο δίνονται συναυλίες με έργα Μπετόβεν. Στους τοίχους είναι τοποθετημένες οι φωτογραφίες των ιδρυτών του Σωματείου αλλά και πλήθος άλλων επίτιμων μελών του.

Χρονολόγιο

- 1770 (16. ή 17.12) γεννιέται ο Λούντβιχ, δεύτερο παιδί του Ιωάννη και της Μαρίας Μαγδαληνής βαν Μπετόβεν και βαπτίζεται στις 17.12. στην εκκλησία του Αγ. Ρεμιγίου.
- 1778 (26.03.) Ο Λούντβιχ βαν Μπετόβεν εμφανίζεται για πρώτη φορά ως πιανίστας στην Κολωνία
- 1782 εκδίδεται για πρώτη φορά μία σύνθεσή του
- 1784 ο Μπετόβεν αναλαμβάνει οργανίστας, αργότερα και βιολονίστας στην αυλική ορχήστρα της Κολωνίας
- 1792 το Νοέμβριο μετακινείται στη Βιέννη και μαθητεύει δίπλα στον Joseph Haydn
- 1795 εκδίδεται το έργο 1 του Μπετόβεν (3 Τρίο για πιάνο)
- 1798 πρώτα προβλήματα ακοής
- 1800 ο Μπετόβεν διοργανώνει την πρώτη του προσωπική συναυλία. Πρεμιέρα της 1. Συμφωνίας
- 1802 (06.10) «Διαθήκη του Heiligenstadt», σκέψεις αυτοκτονίας
- 1809 ο Μπετόβεν παραλαμβάνει από τους μαικήνες του μηνιαίο επίδομα, με τον όρο να παραμείνει για πάντα στη Βιέννη
- 1813 με τη «Νίκη του Wellington ή η Μάχη στη Vittoria» έργο 91 φτάνει στο ζενίθ της φήμης του
- 1824 πρεμιέρα της 9. Συμφωνίας
- 1827 (26.03.) ο Μπετόβεν πεθαίνει. (29.03.) Κηδεία του Μπετόβεν, 20.000 άνθρωποι ακολουθούν τη νεκρική πομπή

ΙΣΟΓΕΙΟ

Στούντιο Ψηφιακής Συλλογής

Διαμέσου της εσωτερικής αυλής με τα αγάλματα φτάνετε στο Στούντιο Ψηφιακής Συλλογής, το οποίο είναι εξοπλισμένο με δώδεκα υπολογιστές και αντίστοιχα ακουστικά. Προσφέρεται για μια πιο εντατική μελέτη, τόσο οπτική όσο και ακουστική των έργων του Μπετόβεν, αλλά και άλλων τεκμηρίων από τις Συλλογές του Σωματείου Beethoven - Haus.

Η αρχική σελίδα στην οθόνη του υπολογιστή παρουσιάζει συνοπτικά, αλλά και οδηγεί τον χρήστη στο ψηφιακό αρχείο του μουσείου, το οποίο περιλαμβάνει πάνω από 5000 τεκμήρια. Κάθε ένα από αυτά ψηφιοποιήθηκε με την αιχμή της τεχνολογίας, ώστε να μπορεί κανείς να το παρατηρήσει στην υψηλότερη δυνατή ανάλυση. Επίσης, περιλαμβάνονται παρατηρήσεις, ηχογραφήσεις όλων των έργων του Μπετόβεν, ανάγνωση επιστολών, ταυτόχρονη ηχητική και οπτική παρακολούθηση παρτιτούρας, εικονικές εκθέσεις και μία ψηφιακή αναπαράσταση της τελευταίας κατοικίας του Μπετόβεν. Στο χώρο των υπολογιστών έχει ο χρήστης τις εξής δυνατότητες:

- να δει έργα του Μπετόβεν (χειρόγραφα και πρώτες εκδόσεις)
- ν' ακούσει όλα τα έργα του Μπετόβεν σε ηχογραφήσεις της DGG
- ν' ακούει και ταυτόχρονα να παρακολουθεί τις νότες από το χειρόγραφο του συνθέτη
- να παρακολουθήσει τη ζωή του Μπετόβεν μέσα από επιστολές και πίνακες
- να «παρεισδύσει» σε λογοτεχνικές συναντήσεις σχετικά με τις επιστολές του Μπετόβεν
- να ανακαλύψει την τελευταία κατοικία του Μπετόβεν με τη βοήθεια της ψηφιακής αναπαράστασης
- να παρατηρήσει καλύτερα τα αγαπημένα του αντικείμενα από την έκθεση
- να αποστείλει ευχετήριες κάρτες με διαφορετικά μοτίβα και τέλος
- να δει το ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα για παιδιά «Hallo, Beethoven»

ΥΠΟΓΕΙΟ

Σκηνή Μουσικής Οπτικοποίησης

Η Σκηνή Μουσικής Οπτικοποίησης στο θολωτό υπόγειο του ιστορικού κτηρίου του μουσείου είναι ένα φόρουμ πειραματισμού εικονικής απόδοσης της μουσικής του Μπετόβεν μέσω των νέων τεχνολογιών του «εικονικού κόσμου». Με έναν εντελώς πρωτοποριακό τρόπο παρουσιάζονται δύο έργα του σε τρισδιάστατη εικόνα με τη βοήθεια γραφικών. Δεκαοκτώ ηχεία, διάσπαρτα στο χώρο, δημιουργούν μία τρισδιάστατη αίσθηση του ήχου.

Αφηρημένες μορφές και σχήματα εμφανίζονται στην οθόνη και κινούνται –με τη βοήθεια στερεοσκοπικών φακών – εικονικά μέσα στο χώρο. Οι παραστάσεις (κάθε 45 λεπτά, δεξ το σχετικό πρόγραμμα στο ταμείο) συνοδεύονται από συνεργάτη του μουσείου, ο οποίος παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες. Σημείο συνάντησης: το Στούντιο Ψηφιακής Συλλογής.

"FIDELIO, 21ος ΑΙΩΝΑΣ" (Διάρκεια 20 λεπτά)

Μουσική: Ludwig van Beethoven, "Fidelio", σκηνές από τη 2η πράξη (1814), σε μια ηχογράφηση με τη φιλαρμονική ορχήστρα της Βιέννης υπό τη διεύθυνση του Leonard Bernstein (1978) και τους René Kollo (Florestan), Gundula Janowitz (Leonore), Hans Sotin (Don Pizarro), Manfred Jungwirth (Rocco).

Με το "Fidelio, 21ος αιώνας" σκηνοθετήθηκε για πρώτη φορά μια κλασική όπερα με αλληλεπιδραστικά μέσα σε τρισδιάστατη εικονική πραγματικότητα (3D Virtual Reality ή Virtual Environment). Τα πρόσωπα, τα οποία εμφανίζονται στην όπερα, δημιουργήθηκαν ως αφηρημένες φιγούρες από μικρά σωματίδια (συστήματα σωματιδίων). Οι φιγούρες αυτές αποτυπώνουν με χορευτικές κινήσεις τη ροή της μουσικής, ακολουθώντας μουσικές και δραματουργικές οδηγίες. Στη σκηνοθεσία όμως μπορεί να επέμβει ο επισκέπτης με αλληλεπιδραστικές συσκευές, τις οποίες έχει στη διάθεσή του.

Η υπόθεση : Οι σκηνές, οι οποίες επιλέχθηκαν για τη συγκεκριμένη παραγωγή, περιλαμβάνουν τον πυρήνα της υπόθεσης της όπερας του Beethoven "Fidelio": Ο Florestan ηττάται από τον αντίπαλό του Pizarro και τον κλείνουν στη φυλακή (εισαγωγή). Εκεί εμφανίζεται σε ένα όραμά του η γυναίκα του Leonore σαν άγγελος (άρια «στις ανοιξιάτικες ημέρες της ζωής»). Ο Pizarro, τον οποίο άφησε να μπει μέσα στη φυλακή ο φύλακας Rocco, (σφυρίγματα) προσπαθεί να σκοτώσει τον Florestan με ένα σιλήτο. Ο Fidelio (που στην πραγματικότητα είναι η Leonore μεταμφισμένη σε άντρα) μπαίνει ανάμεσα τους, φανερώνεται, αποκρούει το σιλήτο του Pizarro και σώζει τον άντρα της Florestan (κουαρτέτο «αυτός πρέπει να πεθαίνει»). Μαζί γιορτάζουν τη σωτηρία, την αντάμωση και την απελευθέρωσή τους, αλλά και την αποδυνάμωση του Pizarro (ντουέτο «ω ανείπωτη χαρά»).

Ψηφιακό Μουσείο

Οι φιγούρες: Οι αφηρημένες φιγούρες των προσώπων της όπερας ξεχωρίζουν από την ιδιαίτερη μορφή και το χρώμα τους. Αυτά μεταβάλλονται ανάλογα με την πυκνότητα και την ένταση του μουσικού γίνεσθαι: *Pizarro* (άσπρες ράβδους), *Leonore* (μπλε τοίχος ή κύμα), *Rocco* (κόκκινη και άσπρη διπλή σφαίρα), *Florestan* (άσπρο και κόκκινο σπείρωμα). Η φυλακή οριοθετείται από γεωμετρικά παρατεταγμένες ράβδους.

Οι αλληλεπιδραστικές συσκευές: Με τις τέσσερις αλληλεπιδραστικές συσκευές, που είναι τοποθετημένες πάνω στη σκηνή, μπορεί ο επισκέπτης να επηρεάσει ως ένα βαθμό το οπτικό και ακουστικό γίνεσθαι κατά τη διάρκεια της παρουσίασης. Ο χειρισμός των συσκευών επενεργεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι φιγούρες και οι αντίστοιχες φωνές τους να μετακινούνται σε ένα άλλο σημείο στο χώρο. Έτσι, ο επισκέπτης μπορεί να μεταφέρει στην παράσταση τη δική του δραματουργική εκδοχή. Οι αλληλεπιδραστικές συσκευές αντιστοιχούν μία σε κάθε φιγούρα και μία αναμμένη λυχνία δηλώνει τότε είναι ενεργές:

- σκοινιά – Florestan (σπειροειδής φιγούρα)
- σφαίρα – Rocco (σφαιρική φιγούρα)
- στήλη – Leonore/Fidelio (επίπεδη φιγούρα)
- joystick – Pizarro (φιγούρα αποτελούμενη από ράβδους)

Στον αντίποδα του «Fidelio, 21^{ος} αιώνας» δημιουργήθηκε ένα λυρικά φορτισμένο οπτικοακουστικό έργο τέχνης, το «Presto 126/4». Πρόκειται για τη μπακατέλα για πιάνο σε σι ελάσσονα έργο 126 αρ. 4. Παίζει ο Paul Komem σ' ένα πιάνο από τη Συλλογή του Μουσείου Beethoven Haus. Στην τετράλεπτη αυτή σκηνοθεσία μετατρέπονται σε τρισδιάστατη εικόνα -μέσω ψηφιακής τεχνικής- τα μορφολογικά στοιχεία της μουσικής, η ένταση του ήχου και το ηχητικό της φάσμα, ενώ ο επισκέπτης μπορεί να κατευθύνει τη ροή του έργου έχοντας στη διάθεσή του και πάλι διάφορα αλληλεπιδραστικά μέσα.

Παραγωγή «Fidelio, 21^{ος} αιώνας» και «Presto 126/4»: Johanna Dombois (ιδέα, σκηνοθεσία/δραματουργία, καλλιτεχνική διεύθυνση), Uli Lechner (οπτικά εφέ), Florian Dombois (ιδέα, σχεδιασμός, διεύθυνση έργου). Παραγωγή για το Μουσείο Beethoven-Haus σε συνεργασία με την Vertigo Systems GmbH και rmh – new media gmbh. © Fraunhofer-Institut für Medienkommunikation, Sankt Augustin (2004).

Πολλές από τις παραπάνω πληροφορίες μπορείτε να βρείτε και στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Μουσείου: www.beethoven-haus-bonn.de

Bonnigasse 20 – D – 53111 Bonn (Βόννη)

Τηλ. +49 (0)228/9817525 Φαξ +49 (0)228/9817526

museum@beethoven-haus-bonn.de

www.beethoven-haus-bonn.de